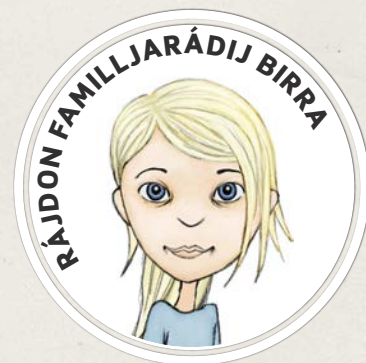



Familljaráde Biebbmosijddabargon





Vuonan árru badjelasj 11 000 máná ja nuora biebbmosijdajn. Ienep gå neljadisoasse sijájs árru juogu de berrahij lunna jali iehtjádij lunna gejt mánná ávdutjis dábddá.

Máná ja nuora gudi ádá árromsajev dárbahti álu sihti jáhtet náginij lusi gejt ávdutjis dábddi. Mierreduvvam la mánájsuodjalusdievnastus suohkanin galggá agev árvustallat jus aktak máná ietjasa fuolkes jali værmádagán máhtta biebbmosijddan válljiduvvat.

Familljaráde la barggamvuohke majt álu adná gå galggá biebbmosijdajt áttjudit. Oanegattjat javladum la familljaráde mánájsuodjalusá bieles buoragit gárvedum tjáhkanieme, gánná famillja sæbrrá gå galggá ájnas ássijit mierredit. Mánná jali nuorra dábálettjat sæbrrá, danen gå suv birra la ham sáhka! Máhtá lánhkát ienebut gáktu familljaráde tjadáduvvá juogu sierra girjátjin jali dáppe:
bufdir.no/barnevern/tiltak_i_barnevernet/familierad

Návti máhtá beraj- jali værmádak- biebbmosijddan sjaddat:

1. Gå familljarádaj gárvedihpit ja dav tjadáihpit oadtjobihtit diedojt majt merkaj biebbmoæjágadin liehket.
2. Jus familljaráde guorras jut nágina máná berrahin jali værmádagán sihti biebbmoæjágadin sjaddat ja mánájsuodjalus dav hiebalasj tjoavddusin gávnna, de hæhttuhtit dáhkkiduvvat.
3. Gájka gudi sihti biebbmosijddan sjaddat hæhttuji biebbmosijddakursav tjadádit. Bufetata Biebbmosijddadievnastus fállá áhpadimprográmmav PRIDE vuodokurssa berrahij ja værmádahkaj.
4. Beraj- jali værmádakbiebbmosijdda la sijdda sæmme lánhkáj dagu ietjá biebbmosijda. Beraj- ja værmádakbiebbmosijdan la riektá máksuj bargo ja gáloj ávdás.
5. Biebbmoæjágáda máná berrahis ja værmádagás galggi tjuovvoluvvat suohkana mánájsuodjalusdievnastusás sæmme lánhkáj dagu ietjá biebbmosijda ja oadtju ábbálasj bagádallamav.

Vájku ij juohkkahattjaj hieba biebbmoæjágadin sjaddat, de li moadda vuoge gáktu famillja, berraha ja rádna máhtti liehket ressursan ja mánáv huvsodit guhti ij máhte ietjasa biologalasj æjgádij lunna árrat.

Dán girjátjin besa lánhkát oanes duohta subttasijit.

Hei, mán lav Silje

“Familljaráde baktu nahkiv ietjama dábdojt bágoj gávvidit ja gájka gulldalín munji”

Gå lidjiv lågenangudá jagák mierredijga ieddne ja áhttje sirrat. Sunnu rijddalime diehti iv lim jasska ja hâjen lidjiv, sierraláhkáj gâ ednagav muv birra rijddalijga.

Mierreduváj iedne lunna galggiv árrót. Áhttje lij áddâ familljav gávnnam ja dâbdiv degu ittjij mujsta desti berusta. Áhtjev ednagav áhtsâliv. Gâ ájgge unnin duobbánij de hiejtiv bárrâmis. Gássjelis lij subtsastit aktasik gâktu ajtu mujna lij. Ittjiv gâjt ædnáj máhte javllat gut lij nav hâjen iesj.

Muv náikko baktu skihppijviessuj biedjin, gâ dassta báhtiv de hiehten biejaduvviv ásadussaj. Ieddne ittjij buvte skihpa niejdav ja ietjasa huksat sæmme bále. Mánâjsuodjalusá mielas luluj buoremus biebbmosijdav munji gávnnat ja gâhttjun familljarádáj átsâtjit tjoavddusijit muv værmástagán.

Sihke ieddne, áhttje ja moadda berraha ja rádna oassâlasstin ja dâdjadiv moaddâsa mujsta berustin, ienebu gâ majt lidjiv jáhkâm. Miján lidjin moadda familljaráde. Ienebut ja ienebut sâgastiv dâj tjâhkanimijn. Gájka munji gulldalín. Juohkka tjâhkanime maŋŋela dâbdiv væddjâjiv. Bárrâgâhtiv vas ja mâvtugin sjaddiv viessot.

Ittjij navti geva jut biebbmosijddaj jáhtiv. Farra âlles famillja muv doarjoj âlgget muhtem internâhttaskâvllâj Englândan gâsi guhkijt juo lidjiv hihkalam. Uddni la munnu áhtje gaskan buorre dille ja ieddne la vas ávon. Mánâjsuodjalus la ássjev lâhpadam.



Mán lav Hasan ja muv viellja la Rida

“Familljaráde munnuj vuosedij munnun lij stuoráp famillja
ja ienep rádna gá jáhkijma”

Gá lijma lågenangålmå ja lågenanniellja jage, de mánájsuodjalus munnuv gárvvásinsijddaj. leddne lij skibás ja ittijj buvte munnuv huksat.

Madi vuordijma munnuj galggin biebbmosijdav gávnnat, oajjvadij mánájsuodjalus familljarádev tjadádit váj ihkap gávnajma náginav mijá familjan mij máhtij biebbmosijddan liehket.

Álgon javllin soajttá sjattaj gássjelis gá mijá famillja Syrias boahotá ja e dåbdå nav edna ulmutjav Vuonan. Gá māj Ridajn lin vieljatja ja ájn de vil nuora de galgaj ájn gássjelabbo.

leddne dåhkkidij familljarádev, ja ájtsajma sujna lij stuoráp famillja ja ienep rádna gá diedijma. Muhtem muohotá ja æddnu gudi Englándan árru girdijn båhtin, ja sij gudi ettjin máhte boahetet girjev tjállin majt sij ájádallin dile birra.

Famillja gejt ieddne dåbdåj lij juo læhkám biebbmosijddakursan ja lij juo buorren gávnadum biebbmosijddan. leddne lij jasska, gá diedij munnun sjaddá buorre ja jasska dille sijáj lunna. Ja navti sjattaj. Dáppe māj uddni árrun. Buorak la gá māj Ridajn lin aktan.



Ailo la muv namma

“Sávav familljaráde máhttá muv viehkedit váj ájn besav
Finnmárkon árrót”

Ailo la muv namma. Mån lav lågenanguovte jagák ja sábme. Lijkkuv ádjá ja iehke siegen ælo lunna liehket. Buvtáv skohterav vuodjet ja mujna li guokta iehtjama boahhtsu majt lav mærkkum. Dálla la vargga állessjattuk. Navti gájt áddjá javllá; “Dálla li dujna ietjat boahhtsu, Ailo, dát la duv boahhteájgge.”

Mujna l vehi buorep dille dálla, valla manjemus ájge la læhkám viehka låssát.

Álgij bielnuv jage dássta ávddåla. “Soajttá hæhttup dunji ietjá sijdav gávnnot” lij Kirsten mánájsuodjálusás javllam. Vájku lij læhkám låssát manjel gá ieddne jámij. Áhttje lij álu mijájs ierit, valla lijma bierggim. Unnaoappásj Rávnna lij mánáigården vargga juohkka biejeve. Vájku mån muhttij skávlågirijit vajålduhttiv ja ittjiv nav edna læksojt dagá, de skávlåj manniv.

Mánájsuodjalus munnu ádjáv tjåhkanibmáj gåhttjun. Dåppe javllin munnuv mánájdá luluv buoremus árrót någin állessjattuga siegen guhti ittjij nav manáda. Gájt dal åt gaskav. “Ájnas la gávnnot tjoavddusav majna gájka li dudålattja,” javlav Kirsten mánájsuodjálusás. “Ja ihkap æhppe dårbaha nav guhkås jåhtet, váj dån besa gárddáj ja famillja siegen liehket.”

Kirsten javlav famillja aktan mánájsuodjalusájn galgajma rádådallat mij munnuv luluv buoremus. Áhttje ij lijkkuv viehkev oadtjot. Sån la åhpadum bierggit. Valla guorrasij dasi majt Kirsten oajvvadij, danen galggá miján ruvva juojddá man namma l familljaráde.

Sidáv ádjáv fáron dán tjåhkanibmáj, danen gå sån diehtá muv dilev. Sidáv Finnmarkon árron, skohterav vuodjet ja boahhtsujt sujttit. Farra dáv gå amås famillja lunna árrót.

“I galga boahhteájges måråstit, Ailo” javlav áddjá duolli. “Gå mån lidjiv mánna de lij ållu dábålasj berrahij lunna bajåssjaddat.” Klemet-áddjá sjattaj bajås ietjas æddnu ja ime lunna. Sunnun lijga guokta niejda ja sidájga bårnåtjav. “Degu diedá, Ailo, de lijga Klemet-ádjá æjgáda álu váren ælov gåhttimin, ja navti Klemet máhtij internåhtan árrót jali æddnu ja ime lunna.” Gájka miejnnijin sujna luluv buoremus berraha lunna.

Valla diedon måråstav vehi boahhteájges. Vehi balon lav familljarådáj. Sávav gulldali majt sidáv.



Hei, muv namma la Per Arne

“Familljaráde la buorre danen gå dâppe gulldali
majt mân sidáv”

Ieddne ednagav juhká ja mân lav læhkám “ássje”
mánájsuodjalusán dallutjis gå lidjiv gávtse jagák.
Skávllå mánájsuodjalusáv diededij maŋŋela
gå ieddne gárramin skávllåj bådij, ja mierredin
galggiv biebbmosijddaj jâhtet. Ittjiv guorrasa, valla
mánájsuodjalus mierredij.

Mánájsuodjalus oajvvadij galggiv áhtje lusi jâhtet.
Munnun ij la læhkám nav edna aktijvuohta,
ienemusát akti jahkáj. Áhttje áhko siegen árru
muhtem unna bájkátjin Nuorttalij-Vuonan ja iv
la goassak dâppe soapptsum. Mánå lav stáda-
báhttja. Ittjiv sidá áhtje lusi jâhtet.

Mierreduváj miján galgaj familljaráde vâj ihkap
gávnajma munji sijdav berrahij lunna. Birrusij låges
bâhtin. Sihke muohtá, máhka ja muv láve gudi li
vargga állessjattuga bâhtin. Dat lij munnu ædhnâj
viehka hávsske. Ieddne lij hâjen tjâhkanimen valla
ietján lij buorak. Mánå bessiv válljit majt galgajma
bârrât, ja nav de sjattaj taco.

Sávviv állessjattuga galggin oajvvadin máhttiv
muohtá ja mága lusi jâhtet. Navti ittjiv sjatta,
ja vehi hâdjâniv. Farra sjiehtadijma galggiv
amás biebbmosijddaj jâhtet, valla nissun
mánájsuodjalusáv loabedij gæhttjalit gávnnat
biebbmosijddav munji dan stádan gânnå lav
riegádam ja bajássjaddam. Danen gå mân javlliv
ittjiv sidá stádas álgus jâhtet.

Nágin vahko maŋŋela gåhtjoduvviv sijddaj náginij
lusi gej lunna ihkap máhttiv árrot. Ieddne aj besaj
sijájt iejvvit. Dálla lav sijáj lunna guokta jage árrum,
ja dat la buorak. Sij li hávsskes ulmutja, vâjku smáv
mánátja vehi smálli. Mujna l edna aktijvuohta iednijn.
Sæmmi stádan árrun. Vâjku ittjiv máhte muohtá
ja mága lunna árrot, de sunnuv álu guossidav. Dat
la aj buorak. Skávlån gájka diehti iv iedne ja áhtje
lunna áro, valla iv jáhke aktak dassta imâjdallá.
Máhttá ham “duoppen dáppen” árrot.

Dálla lav lågenangálmå jagák ja mujna l buorre dille.



Muv namma I Iljas

“Familljaráde baktu famillja buorebut aktan barggájin váj mujna sjattaj buorep dille”

Muv namma I Iljas ja lav lågenangudá jagák. Muv famillja báhtin báhtariddjen Kosovos 90-lågon, valla doaro diehti lijga ieddne ja áhttje psyhkalasj skihpasa. Sirádijga ja ejga buvte muv gáhttit.

Gå lidjiv gávtse jagák mierredij mánájsuodjalus ittjiv desti sijdan besa árrót. Ávddål lidjiv lågev jage dævdám lidjiv juo guovte biebbmosijdan árrum, valla ittjij nav buoragit maná. Ásadussaj jådeduvviv, valla ittjij ga dat dájma.

Maņenagi mánájsuodjalus alvos láhkáj juorrolattjájijn. Oajvvadin familljarádev gæhttjalit. Vuoj gá iedne lávve ja suv ålmåj javlajga bessiv sunnu lunna árrót. Mánájsuodjalus ettjin rat diede jus dav sjattajga nahkat. Vuostasj ássje lij suv ålmåj lij edna skibás. Nuppádin de ettjin heva buvte

dárustit. Dalloj dárbehiv edna viehkev sijddabargoj. ledne láven ij lim ga vuodjemkárttå, danen ejga muv máhte suvddet bállojtjeiktjamhárijidallamij ja ruoptot.

Guokta familljarádij maņņela dáhpáduváj juoga mij lij ihkeva buorre. Familja vihtta ållessjattuk máná javllin familljaráden sij galggin ietjasa æjgádijt viehkedit muv huksat. lesjgennga dahkamusájt vålldin, dagu sijddabargoj viehkedit, bállojtjeiktjamhárijidallamij suvddet ja kinoj mannat duolloy dálloj. Dakkir ássje. Dálla lav dáppe gålmmå jage árrum. Mujna la jasska sijdda, vihtta “oarbena” ja vuorbbe la gá mujna l ájn buorre aktijvuohta iednijn.



Mán lav biebbmoieddne ietjam siessaliijda

“Soajttá máná lidjin hæhttut amás ulmutjij lunna bajássjaddat.
Dálla ietjasa familja siegen árru”

Mán lav siessá nielje mánájda gudi biebbmosijdan árru. Guovtes mánájs, gávtse ja lågev jagága, árroba muv ja muv boaddnje lunna. Dá guokta ietjá smávep máná árroba muv niejda ja suv boaddnje lunna. Lahkusin árrup, danen la mánájn adná aktijvuhta.

Muv nuoramus viellja la mánáj áhttje. Suv namma la Josef ja sán la guoktalåge jage mujsta nuorrasabbo. Vuodnaj bádi moadda jage muv maŋŋela, gå ieddne ja áhttje jámiiga. Sán ietjá oassáj lándan árruj, danen ij lim munnun heva aktijvuhta.

Gå vállduj de lijma mán ja muv oappá viehka ávon gå lij gávnnam soabmásav gejna iellemav juogadit. Muv gálojnij bádi sæmme lándas degu midja ja besaj Vuodnaj árrut familjaavtadime baktu. Oattjojga niellja máná maŋŋálakkoj, ja muv viellja hæhttuj ednagav barggat váj nagáj familjav huksat. Danen lij muv gálojnij ednagav aktu daj nielij mánáj. Ittij elja dárogielav oahppat, ja jáhkav dábdáj aktu lij.

Gå muv viellja riŋŋugj ja javlaj mánájsuodjalus sidáj dajt nielijt mánájt biebbmosijddaj beidjat, de mánná ja álles familja suorgganij. Manniv sijá lusi ja dádjadiv muv gálinisj lij psyhkalattjat skibás ja jut mánájn ij lim buorre dille.

Manniv ietjam vielja siegen tjáhkkanibmáj mánájsuodjalusájn. Moarádiv gå subtsastin jáhkkin lidjin mánájda buorre biebbmosijdajt gávnnam. Subtsastiv mánájn lidjin moadda

berraha Vuonan, ja jut sij ettjin máhte amás ulmutjijda lusi biejaduvvat. Gájbbediv vásstádusáv manen ettjin lim mijájt ávddála diededam ja gájbbediv ádå tjáhkkanimev.

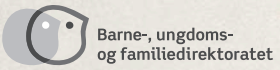
Tjuodtjelij tjáhkkanimen vuosedij ássjegiehtadalle muhtem filmav familjaráde birra. Filmma lij ietjama iednegiellaj báddiduvvam ja navti gálinisj aj dádjadij filma sisanov. Ij lim miján mige masset ja dan diehti guorrasijma familjarádáj.

Vahko ma báhtin lidjin gássjela gájkajda. Ávddål sjielvi familjaráde gåhtjoduvájma diehtotjáhkkanibmáj gánnå gájka bessin gullat mij dat merkaj biebbmosijddan liehket. Ij la nav álkke ietjádij mánájt válldet, ij ga oarbbenij mánájt.

Badjel lågenanvidás tjáhkkanibmáj báhtin. Guorrasijma buoremus tjoavdos lij guovtes mánájs galgajga munnu ja muv boadnjátja lunna árrut, dá guokta nuoramusá muv niejda ja vivá lunna. Maŋutjissasj mánájsuodjalus mijájt dáhkkiidij, vájku álgon miejnijn muv boadnjásj ja mán lijma ilá vuorrasa.

Mánáj buoragit manná. Sij li álu ietjasa æjgádij siegen, danen gå sáj dálla árroba sæmme stádan gå mij. Diedon li muhtem gássjelisvuoda. Vájku muhttijn la liehket æjgát smávva mánájda gå iesj la vuoras, de lav ávon gå návti sjattaj. Soajttá máná lidjin hæhttut amás ulmutjij lunna bajássjaddat. Dálla ietjasa familja siegen árru.





Barne-, ungdoms-
og familiedirektoratet

Poasstaadræssa

Postboks 2233
3103 Tønsberg

Guossidimadræssa

Stensberggaten 27
0170 Oslo

bufdir.no